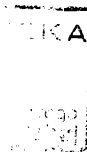

10 grudnia 1931 r.

2

D01 C 3/00

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 14799.

Kl. 29 b 1.

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft
(Frankfurt n. M., Niemcy).

Sposób prania wełny, zawierającej wapno.

Zgłoszono 31 stycznia 1931 r.

Udzielono 17 października 1931 r.

Pierwszeństwo: 9 kwietnia 1930 r. (Niemcy).

Wełny, zawierającej dużo wapna, nie można zwyczajnie prać mydłem. Najlepszy dotychczas stosowany sposób polega na tem, iż wełnę traktuje się kwasem solnym, który rozpuszcza wapno, a następnie dokładnie płócze i zobojętnia, poczem pierze się mydłem ewentualnie z dodatkiem alkaliów. Sposób ten jest jednakowoż uciążliwy i posiada dużo wad. Ostatnie resztki wapna usuwa się z trudnością tak, że przy praniu mydłem tworzą się później mydła wapniowe, osadzające się na wełnie, wskutek czego obniża się wartość materiału.

Wykryto obecnie, iż wełnę zawierającą wapno można prać sposobem szybszym i prostszym z dobrym wynikiem, używając

do prania rozpuszczalnych w wodzie kwasnych lub obojętnych estrów mineralnych kwasów tlenowych wielozasadowych, np. kwasu siarkowego i fosforowego i alkoholi alifatycznych lub cykloalifatycznych, olefin albo alkoholi olefinowych, zawierających ponad 8 atomów węgla, względnie ich soli, albo prawdziwych sulfokwasów związków wysoko cząsteczkowych, związków alifatycznych lub cykloalifatycznych albo ich soli.

Alkohole używane do esteryfikacji mogą być pochodzenia naturalnego jak alkohol cetylowy, mogą być również otrzymywane przez redukcję kwasów tłuszczowych lub tłuszczów obojętnych, przez utlenianie węglowodorów lub przez prze-

mianę pochodnych związków węglowodorowych. Sposób przeprowadza się najlepiej tak, iż wełnę, traktowaną kwasem solnym a następnie opłókaną lub nieopłókaną, wprowadza do kąpieli, zawierającej zamiast alkaliów kwasów tłuszczowych przytoczone rozpuszczalne w wodzie estry lub prawdziwe sulfokwasy albo sole tych połączeń. Często można dodać kwas solny wprost do kąpieli, tak iż osobne odwapnianie jest zbędne.

Przykład I. Wełnę, zawierającą wapno, trzepie się w kąpielu zawierającej na 1 litr 5 cm³ kwasu solnego, odkwasza, opłókuje i przy 45°C pierze w roztworze, zawierającym 2 g soli sodowej sulfopalmityanu.

Przykład II. Wełnę, zawierającą wapno, pierze się przez ½ godziny przy 50°C w kąpielu, zawierającej na 1 litr wody 0,5 g kwaśnego estru kwasu siarkowego i alkoholu etylowego oraz 2 g kwasu solnego.

Przykład III. Wełnę, zawierającą wapno, pierze się, jak opisano w przykładzie I, roztworem, zawierającym na 1 litr wody 5 g soli sodowej produktu kondensacji chlorku kwasu olejowego i kwasu izotionowego ($\text{OH} - \text{CH}_2 - \text{CH}_2 - \text{SO}_3\text{H}$). Uzyskuje się towar bardzo dobrze wyprany. Z takim samym skutkiem można użyć kąpieli, zawierającej na 1 litr wody 4 g soli sodowej sulfokwasu oksyoktodekanu.

Przykład IV. Jak w przykładzie I pierze się wełnę, zawierającą wapno, roztworem zawierającym na 1 litr wody 3 g soli sodowej produktu sulfonowania, otrzymanego działaniem gazowego trójtlenku siarki na utwardzony olej soja.

Przykład V. Wełnę pierze się, jak opisano w przykładzie I, używając kąpieli, zawierającej na 1 litr wody 5 g soli sodowej kwaśnych estrów kwasu siarkowego i wysokocząsteczkowych alkoholi parafinowych, uzyskanych przez utlenienie parafin. Uzyskuje się przez to świetnie wy-

praną wełnę. Taki sam skutek osiąga się przy użyciu soli sodowej kwaśnego estru kwasu siarkowego i cholesteryny.

Przykład VI. Wełnę, zawierającą wapno pierze się, jak w przykładzie II, w kąpielu, zawierającej na 1 litr wody 2 g kwasu solnego i 6 g soli sodowej sulfokwasu, otrzymywanego przez sulfonowanie alkoholu parafinowego, wytwarzanego przez utlenianie parafiny. Powyższym sposobem uzyskuje się dobrze wypraną wełnę.

Przykład VII. Postępuje się jak w przykładzie II, używając roztworu, zawierającego na 1 litr kąpieli, oprócz podanej ilości kwasu solnego, jeszcze 4 g soli sodowej kwasu sulfonowego alkoholu tłuszczu kokosowego. Można również otrzymać dobrze wypraną wełnę, postępując analogicznie, używając jednakże oprócz przepisanej ilości kwasu solnego na 1 litr wody, jeszcze 5 g soli sodowej produktu sulfonowania, otrzymanego działaniem gazowego trójtlenku siarki na tłuszcz z pestek palmowych. Stosunek wełny do kąpieli wynosi za każdym razem 1 : 50.

Zastrzeżenie patentowe.

Sposób prania wełny, zawierającej wapno, znamieny tem, że do prania stosuje się rozpuszczalne w wodzie kwaśne estry tlenowych wielozasadowych kwasów mineralnych i alkoholi alifatycznych lub cykloalifatycznych lub olefin lub alkoholi olefinowych, zawierających ponad 8 atomów węgla, względnie ich soli, albo prawdziwe sulfokwasy związków wysokocząsteczkowych alifatycznych albo cykloalifatycznych lub ich sole.

I. G. Farbenindustrie
Aktiengesellschaft.

Zastępca: Dr. inż. M. Kryzan,
rzecznik patentowy.